

5.1.2e

Centrum voor Infectieziektenbestrijding
RIVM
Bilthoven

26-1-2021

Geachte

5.1.2e

Het bestuur van de Nederlandse Werkgroep Klinische Virologie besprak vandaag in een bestuursvergadering de zorgelijke ontwikkelingen rondom de snelle verspreiding van SARS-CoV2 varianten binnen en buiten Nederland.

De kiemsurveillance die vanuit het RIVM op dit moment georganiseerd wordt, is een zeer goed initiatief en van groot belang om de verspreiding van de 'Britse' B.1.1.7. variant en andere (toekomstige) varianten te kunnen monitoren. Diverse microbiologische laboratoria in het land leveren daarvoor gegevens en monsters aan en kunnen via de database Calisto hun eigen sequenties gevisualiseerd terug vinden.

Wij signaleren echter een aantal aandachtspunten omtrent een goede nationale surveillance van varianten in Nederland, waarvan we denken dat die met behulp van intensievere binnenlandse samenwerking en ondersteuning geadresseerd kunnen worden.

1. Versnippering van activiteiten

Naast het RIVM is het EMC een belangrijke partij m.b.t. variant surveillance, echter, voor ons als klinische virologen is het niet zonder meer duidelijk wat de rolverdeling is en welke afspraken er zijn tussen deze twee belangrijke partijen. Daarnaast starten verschillende labs momenteel hun eigen sequence activiteiten, waarbij iedereen een beetje het wiel zelf uit probeert te vinden. Vandaag hoorden wij dat een aantal leden van de WMDI, ook de handschoen heeft opgepakt en een eigen netwerk aan het vormen is voor het uitwisselen van technische details omtrent SARS-CoV2 sequencing. Onduidelijk is of en in hoeverre het RIVM hierbij betrokken is.

2. Kwaliteit van NGS rapportage en interpretatie

De versnippering van zowel procedures van het natte lab als de bioinformatische analyse binnen een klein land als Nederland, vormt een risico wat betreft uniformiteit en kwaliteit van data, en van de interpretatie van bevindingen. Daarnaast is in een versnipperd landschap het delen van sequenties en data vaak moeizaam, hetgeen de kwaliteit van analyses nadelig beïnvloedt en een negatieve invloed heeft op de kosten-effectiviteit van sequentie analyse. Openheid en het publiekelijk maken van data op een gestandaardiseerde wijze verkregen, zijn belangrijke pijlers onder een goede nationale surveillance.

3. Opschalingscapaciteit

Voor goede surveillance is snelheid en (snelle) schaalbaarheid noodzakelijk. De vraag is of met de huidige twee labs (RIVM en EMC) er voldoende capaciteit is om het sequensen verder op te schalen, mocht dat nodig zijn, zoals bij eventuele verspreiding van vaccine escape varianten. Daarnaast geldt voor ziekenhuizen de bijzondere situatie dat juist in ziekenhuizen er een duidelijk risico is op het

ontstaan van varianten in de immuun-gecompromitteerde populatie. Deze varianten kunnen snel een groot gevolg voor de publieke gezondheid hebben. Dergelijke specifieke patiënten populaties worden in de hedendaagse surveillance niet optimaal gescreend.

4. Bereidheid van labs om monsters in te sturen

Het RIVM is voor de kiemsurveillance afhankelijk van inspanningen m.b.t. het inzenden van monsters door de labs. Bijdragen aan de kiemsurveillance vraagt extra inspanning van de labs zowel wat betreft verzenden van monsters, als het aanleveren van gegevens. Bereidheid om elke week gegevens en monsters in te sturen kan verminderen als de terugkoppeling niet optimaal is. Een verminderd gevoel van betrokkenheid is daarom een risico voor goede variant surveillance in Nederland. Betrokkenheid wordt op dit moment beperkt doordat sequence resultaten van de ingestuurde monsterset in Calisto wel kunnen worden bekeken, maar niet één op één aan een monster gekoppeld kunnen worden vanwege omnummering van sequenties en monsternummers. Bovendien is er een toch een forse vertraging tussen inzenden van monsters en inzichtelijk worden in Calisto.

Het NWKV bestuur ondersteunt de centrale rol van het RIVM met betrekking tot SARS-COV2 variant surveillance in Nederland en ziet daarbij verschillende kansen om die rol te expliciteren en de band en samenwerking tussen microbiologische labs en RIVM te versterken. Hierbij zien we decentralisatie van SARS-COV2 sequensen via een "sequence consortium" met labs uit verschillende regio's als een oplossing die alle hierboven genoemde aandachtspunten adresseert. Daarbij zou het RIVM niet alleen een centrale coördinerende rol moeten hebben, maar ook een faciliterende rol, door - in aanloop naar een definitievere oplossing – de labs te voorzien van "know how", en "hard-ware" voor een relatief goedkope NGS oplossing, die geschikt is voor het snel runnen van kleine testvolumina als een starters pakket (Minlon).

Snelheid is geboden, nu in Nederland ook het aandeel varianten met grotere besmettelijkheid aan het stijgen is. We denken dat het gezamenlijker kan en dat dat ook moet. Door de banden met de microbiologische laboratoria op deze manier te versterken, wordt voor toekomstige nieuwe bedreigingen een prachtige samenwerkingsbasis basis gelegd, zonder dat die samenwerking dan weer opnieuw moet worden vormgegeven.

Tot slot willen we vooral ook onze waardering uitspreken voor de enorme inspanning die jij en je team in deze zeer moeilijke tijd leveren.

We zijn erg benieuwd naar je reactie,

namens het NWKV bestuur

5.1.2e

5.1.2e